

NOWE WIEŚCI

DLA MŁAWSKICH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Newsletter pozarządowy

OMława, 5 sierpnia 2022 r.

Wiadomości z mławskiego pozarządowego świata

Burmistrz Miasta Mława

ogłasza przeprowadzenie konsultacji społecznych, dotyczących Programu współpracy Miasta Mława z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r.o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2023 rok

Na podstawie art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.), art. 5a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r.o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2022 r. poz.1327 z późn. zm.) oraz Uchwały Nr XVIII/227/2016 Rady Miasta Mława z dnia 31 maja 2016 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami Miasta Mława, Burmistrz Miasta Mława zarządza konsultacji społecznych, dotyczących Programu współpracy Miasta Mława z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r.o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2023 rok.

Czas rozpoczęcia konsultacji: 1 sierpnia 2022 r.

Czas zakończenia konsultacji: 31 sierpnia 2022 r.

Zasięg konsultacji: przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego.

Harmonogram prac nad przygotowaniem Programu Współpracy Miasta Mława z organizacjami pozarządowymi na 2021 rok stanowi Załącznik nr 3 do Zarządzenia Nr 154/2022 Burmistrza Miasta Mława z dnia 1 sierpnia 2022 r.

Konsultacje przeprowadza się w następujących formach:

- a) pisemnego, w tym elektronicznego, zbierania uwag;
- b) ankiety wypełnianej przez respondentów;
- c) zbierania uwag w Urzędzie Miasta Mława, w Wydziale Oświaty i Polityki Społecznej, ul. 18 Stycznia 4/25.

Formularz propozycji zmian w projekcie Programu stanowi Załącznik nr 1 do Zarządzenia Nr 154/2022 Burmistrza Miasta Mława z dnia 1 sierpnia 2022 r.

NOWE WIEŚCI

DLA MŁAWSKICH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Newsletter pozarządowy

Propozycje do Programu w formie ankiety stanowi Załącznik nr 2 do Zarządzenia Nr 154/2022 Burmistrza Miasta Mława z dnia 1 sierpnia 2022 r.

Propozycje zmian w Programie w formie formularza, o którym mowa w ust. 6 oraz w formie ankiety, o której mowa w ust. 7 należy przekazywać:

- a) w wersji elektronicznej na adres: agnieszka.debska@mlawa.pl, bądź poprzez platformę ePUAP,
- b) w wersji papierowej dostępnej w Wydziale Oświaty i Polityki Społecznej, ul. 18 Stycznia 4/25 - drogą korespondencyjną,
- c) bezpośrednio w Wydziale Oświaty i Polityki Społecznej, ul. 18 Stycznia 4/25.

Dokumenty dostępne na stronie: <https://bip.mlawa.pl/ogloszenie/burmistrz-miasta-mlawa-oglasza-konsultacje-spoleczne-dotyczace-programu-wspolpracy>

PODSTAWA PRAWNA: Zarządzenie Nr 154/2022 Burmistrza Miasta Mława z dnia 1 sierpnia 2022 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących Programu współpracy miasta mława z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego

i o wolontariacie na 2023 rok

Wiadomości z pozarządowego świata

Sprawozdanie finansowe NGO. Podpisy po terminie sporządzenia

Żeby sprawozdanie finansowe uznać za sporządzone musi ono zostać odpowiednio podpisane. Elektronicznie. I choć w tym roku weszły w życie przepisy, które w teorii miały samo podpisywanie ułatwić, a także mieliśmy trzeci rok z rzędu przesunięcie terminów sprawozdawczych, czyli więcej czasu, to jednak nadal niektórym NGO-som nie udaje się zrobić co trzeba i kiedy trzeba. Jakie zachować się w takiej sytuacji?

Od kiedy podpisy pod sprawozdaniem finansowym NGO mogą być tylko elektroniczne, moment jego podpisania (sporządzenia) nabrał znaczenia. Wcześniej z problemem stykaliśmy się rzadziej, bo ustalenie, kiedy naprawdę pod sprawozdaniem znalazł się podpis członka zarządu było w praktyce dość trudne. Przypominamy, co można zrobić, jeśli nie udało nam się w wyznaczonym terminie zebrać podpisów pod sprawozdaniem finansowym.

NOWE WIEŚCI

DLA MŁAWSKICH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Newsletter pozarządowy

Termin sporządzenia (i podpisania) sprawozdania finansowego NGO został w 2022 r. przesunięty z powodu epidemii (podobnie jak w latach poprzednich). Znów było więcej czasu, ale problemy, jakie organizacje pozarządowe mają z podpisywaniem (elektronicznym) sprawozdań (sporządzonych elektronicznie) nie zniknęły. Zresztą kłopotów może być wiele i nie wszystkie muszą wynikać z elektroniczności obowiązków sprawozdawczych.

Podpisz sprawozdanie – jak najszybciej!

Organizacja nie zebrała podpisów pod sprawozdaniem finansowym do 30 czerwca (w przesuniętym terminie). Co to oznacza? Przekroczyła termin i tego już nie cofnie.

W takiej sytuacji powinna zrobić wszystko, aby jak najszybciej skompletować wymagane podpisy.

Podpisujemy sprawozdanie finansowe po terminie. Chociaż nie wydaje się to bardzo poważnym przewinieniem (o czym jeszcze poniżej), to jednak nie powinniśmy udawać, że nic się nie stało. Możemy więc opisać, co się wydarzyło – podajmy powody spóźnienia. Miejscem do takich wyjaśnień może być informacja dodatkowa (choć w przypomnianej niżej odpowiedzi Ministerstwo Finansów tłumaczy, że nie jest to właściwe miejsce – kłopot w tym, że nie ma innego).

Na temat spóźnienia nie trzeba się rozpisywać – stwierdzamy fakt i krótko wyjaśniamy powód. Powodem mogą być trudności w zastosowaniu się do wymagań wynikających z elektroniczności sprawozdań (zobacz np. Elektroniczna sprawozdawczość – (nie)zbędny obowiązek), brak wystarczających kompetencji cyfrowych, ale powody mogą być też inne – indywidualne, losowe.

Samo sporządzenie i podpisanie sprawozdania po terminie nie różni się od tego, które robilibyśmy (mieliśmy zrobić) w terminie. Wymogi pozostają identyczne: sprawozdanie przygotowujemy w formie elektronicznej (koniecznie w tzw. strukturze logicznej) i podpisujemy elektronicznie. Instrukcje koncentrujące się na sporządzaniu i podpisywaniu elektronicznego sprawozdania podajemy poniżej.

Podpisując w 2022 sprawozdanie finansowe należy zapoznać się z najnowszymi (działającymi od 2022 roku) przepisami, które wskazują ile podpisów członków zarządu organizacji musimy zebrać pod sprawozdaniem. Piszemy o tym we wskazanych powyżej instrukcjach. Ważna jest też kolejność poszczególnych czynności, o czym piszemy w artykule: Podpisywanie sprawozdania finansowego przez jednego członka zarządu NGO - kolejność.

Warto też pamiętać o prawie do odmowy złożenia podpisu pod sprawozdaniem. To nic nowego – przepis ten funkcjonuje od dawna. Może być stosowany, kiedy któryś z członków zarządu ma wyjątkowe trudności z podpisaniem sprawozdania (a zdecydowaliśmy się zebrać podpisy wszystkich członków), ale też w sytuacjach do których został pomyślany, tzn. kiedy ktoś po prostu nie chce podpisać sprawozdania, bo ma jakieś zastrzeżenia. Pamiętajmy o możliwości odmowy złożenia podpisu, ale pamiętajmy też, że jest to jednak sytuacja wyjątkowa i jakiś powód odmowy musi być (o odmowie przeczytajcie m.in. tu: Sprawozdanie finansowe - informacje ogólne. Kto sporządza i podpisuje sprawozdanie finansowe?).

NOWE WIEŚCI

DLA MŁAWSKICH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Newsletter pozarządowy

Podpisy po terminie – czym to grozi?

Jak służby skarbowe traktują sprawozdania podpisane po terminie? Nadal trudno przewidzieć. W latach ubiegłych, kiedy pod sprawozdaniami dominowały podpisy „analogowe”, problem ten praktycznie nie występował. Nie są nam znane organizacje, które poniosły konsekwencje za niepodpisanie sprawozdania w terminie. Jedyne przypadki, o jakich słyszeliśmy dotyczyły NGO-sów, które w ogóle nie wywiązywały się z obowiązków sprawozdawczych i były przez urzędy wzywane do złożenia zaległych sprawozdań (nierzadko dotyczyło to zaległości z kilku lat).

Jest jednak pewne, że podpisanie sprawozdania po terminie będzie mniejszym uchybieniem niż niepodpisanie go w ogóle, a tym bardziej niż niezłożenie go do Szefa KAS czy do KRS (wskazuje też na to cytowane niżej tłumaczenie ministerstwa). NGO-sy, którym nie udało się więc zrobić tego, co trzeba w terminie, nie powinny chować głowy w piasek i uciekać od problemu.

Podpiszmy sprawozdanie po terminie i starajmy się kolejne obowiązki – zatwierdzenie i przesłanie sprawozdania – wykonać w wyznaczonych ramach czasowych.

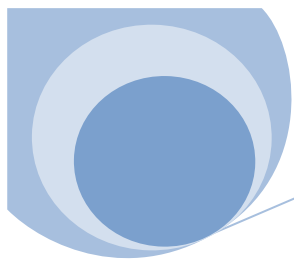
Co o podpisach po terminie sądzi Ministerstwo Finansów

Problem, który może wyniknąć z niepodpisania (czyli niesporządzenia) sprawozdania w terminie identyfikujemy od kilku lat (od wejścia w życie obowiązkowych elektronicznych podpisów pod sprawozdaniem finansowym). O to jak zachować się w opisanej wyżej sytuacji – sytuacji sporządzenia i podpisania sprawozdania po terminie – pytaliśmy w 2020 r. Ministerstwo Finansów. Przypominamy odpowiedź resortu, ponieważ sytuacja z podpisami nie zmieniła się na tyle, żeby opisane problemy zniknęły, a poniższe wyjaśnienia wydają nam się nadal aktualne.

Zgodnie z art. 77 pkt 2 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości brak sporządzenia sprawozdania finansowego lub brak wymaganych podpisów na tym sprawozdaniu podlega odpowiedzialności karnej. Jednakże kwalifikacja czynu, jako umyślnego występku, o którym mowa w ww. artykule, wymaga każdorazowej, indywidualnej analizy konkretnego przypadku pod względem zaistnienia znamion czynu określonego w tym przepisie, jak również zbadania wszelkich okoliczności popełnienia czynu, a w szczególności kwestii zawinienia sprawcy/sprawców.

W związku z zaistniałą sytuacją wskazane w korespondencji jednostki powinny niezwłocznie sporządzić i podpisać sprawozdania finansowe.

Odnosząc się natomiast do pytania, czy fakt sporządzenia i podpisania sprawozdania finansowego w późniejszym terminie należy opisać w informacji dodatkowej, informujemy, że informacja dodatkowa zawiera istotne dane i objaśnienia dotyczące poszczególnych pozycji sprawozdania finansowego (art. 48 ust. 1). W informacji dodatkowej nie należy więc zawierać kwestii, o których jest mowa w zapytaniu.

NOWE WIEŚCI

DLA MŁAWSKICH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Newsletter pozarządowy

Należy podkreślić, że instytucja czynnego żalu uregulowana w art. 16 Kodeksu karnego skarbowego ma wyłącznie zastosowanie w przypadku popełnienia przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego. Natomiast nie ma zastosowania do przestępstw określonych w ustawie o rachunkowości. Zatem złożenie czynnego żalu w trybie art. 16 kks byłoby uzasadnione jedynie wówczas, gdyby niesporządzenie i niepodpisanie w terminie sprawozdania finansowego wiązało się z popełnieniem wykroczenia skarbowego określonego w art. 80b kks, który polega na nieprzekazaniu w terminie właściwemu organowi podatkowemu sprawozdania finansowego lub sprawozdania z badania.

Natomiast w przypadku niesporządzenia sprawozdania finansowego lub niesporządzenia zgodnie z przepisami (w tym przepisami wskazującymi termin do ich sporządzenia) nie można złożyć czynnego żalu skutkującego niepodleganiem karze. Stąd dopiero w toku prowadzonego postępowania przygotowawczego właściwy organ, który będzie prowadził postępowanie (naczelnik urzędu skarbowego, naczelnik urzędu celno-skarbowego, policja lub prokurator) jest zobowiązany ustalić czy w danej sprawie doszło do popełnienia przestępstwa. Istotne w tej sprawie są okoliczności związane z popełnieniem przestępstwa np. czy przestępstwo zostało popełnione umyślnie, bowiem nieumyślne zachowanie sprawcy jest przesłanką wyłączającą możliwość prowadzenia postępowania przygotowawczego i skutkującą umorzeniem postępowania przygotowawczego lub np. czy zaistniał stan wyższej konieczności także skutkujący nieprowadzeniem postępowania przygotowawczego (art. 17 par. 1 kpk). Ustalenia w tym zakresie dokonywane są przez organ prowadzący postępowanie przygotowawcze w oparciu o zebrany materiał dowodowy w danej sprawie.

RODO w NGO. Dane osobowe członków i członkiń stowarzyszenia

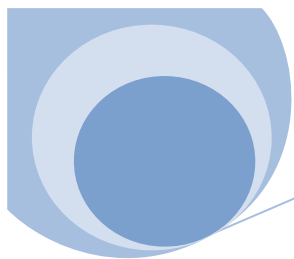
Stowarzyszenia przetwarzają dane osobowe swoich członków. Zakres tych danych może być bardzo różny, w zależności od celów danego stowarzyszenia i specyfiki prowadzonej przez nie działalności. O czym powinny pamiętać stowarzyszenia, które takie dane osobowe przetwarzają i jakie są ich obowiązki w tym zakresie?

W pierwszej kolejności, stowarzyszenie powinno ustalić, jakie dane osobowe konkretnie zamierza gromadzić oraz w jakim celu. O zakresie pozyskiwanych danych osobowych decyduje samo stowarzyszenie, jednak określając, jakie dane będzie przetwarzać, powinno wziąć pod uwagę kilka podstawowych zasad.

Na początek - uwzględnij trzy zasady

Zasada adekwatności oznacza, że dane osobowe powinny być przetwarzane wyłącznie w konkretnym celu. Zatem Stowarzyszenie musi wiedzieć, po co dane gromadzi i czemu to ma służyć.

Przykładowo, stowarzyszenie zostało założone w celu integracji określonej społeczności, np. osób wykonujących określony zawód, specjalistów, ekspertów z danej dziedziny. Zgodnie ze statutem

NOWE WIEŚCI

DLA MŁAWSKICH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Newsletter pozarządowy

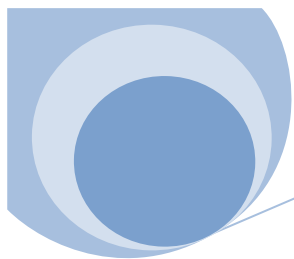
stowarzyszenia jego członkami mogą być wyłącznie osoby wykonujące określoną profesję. O przyjęciu nowego członka decyduje zarząd stowarzyszenia, bazując na wypełnionej przez członka deklaracji członkowskiej. Zarząd ma prawo odmówić przyjęcia w poczet członków osoby niespełniającej kryteriów członkowskiej. W takiej sytuacji pozyskanie od osoby ubiegającej się o członkostwo w stowarzyszeniu informacji na temat jej doświadczenia zawodowego może okazać się konieczne do dokonania weryfikacji kandydatury, a także do późniejszej realizacji stosunku członkostwa. Pozyskanie danych osobowych o doświadczeniu zawodowym danej osoby w tym przypadku jest celowe i zgodne z zasadą adekwatności.

Zasada minimalizacji danych oznacza, że stowarzyszenie powinno gromadzić dane tylko w takim zakresie, który jest niezbędny do osiągnięcia ustalonego wcześniej celu. Przykładowo do identyfikacji członka konieczne jest uzyskanie jego imienia, nazwiska oraz np. numeru PESEL. Jednocześnie, gromadzenie informacji na temat imienia, nazwiska, numeru PESEL oraz numeru dowodu osobistego może okazać się nadmiarowe. Zarówno PESEL, jak i dowód osobisty, to numery identyfikacyjne. Do potwierdzenia tożsamości danej osoby wystarczające jest posiadanie jednego z tych numerów, brak jest uzasadnienia do gromadzenia dwóch danych.

Dodatkowo, w kontekście gromadzonych danych, stowarzyszenie powinno pamiętać o tzw. zasadzie ograniczonego przechowywania danych osobowych, która oznacza, że stowarzyszenie powinno wiedzieć jak długo określone dane członka będzie przechowywać. Co istotne, RODO nie narzuca określonych terminów. Ustalenie takiego czasu każdorazowo powinno być dokonane przez administratora danych osobowych, tj. przez stowarzyszenie.

Co do zasady, zakończenie członkostwa będzie oznaczało utratę przynajmniej niektórych celów, ze względu na które dane osobowe zostały zgromadzone. Zatem nieaktualna stanie się podstawa ich dalszego przetwarzania, w tym również przechowywania (pamiętajmy, że przechowywanie to również forma przetwarzania danych osobowych). Z drugiej strony, może się okazać, że stowarzyszenie znajdzie uzasadnienie do dalszego przetwarzania określonych danych w innych celach niż pierwotny cel ich przetwarzania. Przykładowo, jeżeli członek stowarzyszenia nie opłacał składek członkowskich, do których zapłaty był zobowiązany zgodnie ze statutem stowarzyszenia i z tego powodu został wykluczony ze stowarzyszenia, ma ono prawo przechowywać jego dane osobowe w celu dochodzenia zapłaty składek lub też w celu weryfikacji danego członka pod kątem możliwości ponownego przystąpienia do stowarzyszenia (część statutów zabrania ponownego przyjęcia w poczet członków, osób które wcześniej zostały wykluczone z powodu braku płatności składek).

Być może pewne dane osobowe członka powinny być również przechowywane dla celów realizacji przez stowarzyszenia obowiązków sprawozdawczych wobec podmiotu finansującego realizację np. określonego projektu. Pewne dane osobowe mogą być również przechowywane do celów archiwizacyjnych. To, jak długo stowarzyszenie będzie przechowywać określone dane, będzie w dużej mierze uzależnione od tego, czy będzie istniał cel ich przechowywania. Jeżeli celu zabraknie, dane powinny zostać usunięte.

NOWE WIEŚCI

DLA MŁAWSKICH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Newsletter pozarządowy

Stowarzyszenie powinno jednocześnie pamiętać, że każdorazowo okres ten powinien być ograniczony do minimum. Co do zasady brak jest uzasadnienia do przechowywania danych osobowych przez kilkadziesiąt lat lub bezterminowo.

Ustal podstawę prawną przetwarzania danych

Kolejna kwestia, która jest istotna z punktu widzenia prawidłowego przetwarzania danych osobowych, to konieczność ustalenia podstawy prawnej przetwarzania danych. Są one wskazane w art. 6 (w przypadku danych zwykłych) oraz art. 9 (w przypadku danych wrażliwych) RODO. Należy pamiętać, że zgoda nie stanowi jedynej podstawy prawnej uprawniającej administratora do przetwarzania danych osobowych. Jest to jedna z wielu przesłanek, która powinna być stosowana w przypadku, w którym brak jest możliwości zastosowania innej.

Dane osobowe członków stowarzyszenia w zakresie danych zwykłych (czyli dane takie jak imię i nazwisko, numer PESEL, adres zamieszkania), co do zasady będą przetwarzane na podstawie umowy – w celu realizacji stosunku członkostwa (art. 6 ust. 1 lit. b RODO).

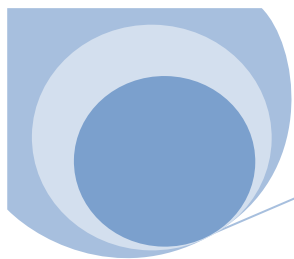
Statut stowarzyszenia należy uznać za umowę cywilnoprawną zawartą pomiędzy członkami stowarzyszenia (tak stwierdził Sąd Najwyższy w wyroku z dn. 9 kwietnia 2015 r., sygn. akt II CSK 392/14). Zatem realizacja praw i obowiązków członka stowarzyszenia (w tym obowiązek dokonywania płatności składek członkowskich) stanowi zobowiązanie wynikające z umowy (statutu), której stroną jest członek stowarzyszenia.

Zdaniem niektórych podstawą przetwarzania wspomnianych danych zwykłych może być również realizacja obowiązków prawnych stowarzyszenia w związku z wymogami ustawy - Prawo o stowarzyszeniach, w szczególności w zakresie nabycia członkostwa w stowarzyszeniu, wykonywania praw i obowiązków członka stowarzyszenia. W kontekście jednak ww. orzeczenia SN, zawarcie i realizacja umowy wydaje się bardziej trafnym rozwiązaniem.

Nie ulega natomiast wątpliwości, że dane osobowe członków stowarzyszenia mogą być przetwarzane w celu realizacji obowiązków stowarzyszenia wynikających z przepisów ustawy o rachunkowości w związku z koniecznością ewidencjonowania wpływu składek członkowskich do kasy lub na konto bankowe stowarzyszenia (art. 6 ust. 1 lit. c RODO).

Dane osobowe członka stowarzyszenia mogą być przetwarzane również ze względu na uzasadniony interes organizacji, którym jest możliwość dochodzenia roszczeń wynikających z realizacji stosunku członkostwa (art. 6 ust. 1 lit. f RODO). Brak płatności składek członkowskich może bowiem stanowić podstawę do wystąpienia przez organizację przeciwko członkowi (lub byłemu członkowi) z roszczeniami o ich zapłatę.

Zdarza się, że stowarzyszenia, oprócz danych zwykłych swoich członków, przetwarzają również tzw. dane wrażliwe, czyli dane dotyczące np. zdrowia, seksualności, poglądów politycznych, religii czy światopoglądu. Podstawy do przetwarzania danych wrażliwych można poszukiwać w art. 9 ust. 2

NOWE WIEŚCI

DLA MŁAWSKICH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Newsletter pozarządowy

lit. d RODO, zgodnie z którym zakaz przetwarzania nie ma zastosowania, jeżeli „przetwarzania dokonuje się w ramach uprawnionej działalności prowadzonej z zachowaniem odpowiednich zabezpieczeń przez fundację, stowarzyszenie lub inny niezarobkowy podmiot o celach politycznych, światopoglądowych, religijnych lub związkowych, pod warunkiem, że przetwarzanie dotyczy wyłącznie członków lub byłych członków tego podmiotu lub osób utrzymujących z nim stałe kontakty w związku z jego celami oraz że dane osobowe nie są ujawniane poza tym podmiotem bez zgody osób, których dane dotyczą”.

Użyj klauzuli informacyjnej

Kolejna zasada dotyczy przejrzystości i rzetelności przetwarzania danych. Co to oznacza w praktyce? Członek stowarzyszenia, którego dane są przetwarzane powinien posiadać informacje m.in. o tym kto przetwarza jego dane osobowe, w jakim celu, jak długo, na jakiej podstawie, kto ma dostęp do tych danych. W stosunku do członka stowarzyszenia powinien zostać spełniony tzw. obowiązek informacyjny i powinny zostać mu przekazane wszystkie informacje, które wylicza art. 13 RODO. Należy pamiętać, że obowiązek informacyjny powinien zostać spełniony w sposób zwięzły i przejrzysty. Informacje powinny być zrozumiałe i łatwo dostępne. Stowarzyszenie powinno posługiwać się jasnym i prostym językiem.

Organizacje bardzo często zastanawiają się, kiedy taki obowiązek powinien być spełniony i w jakim miejscu powinna być umieszczona klauzula informacyjna, a także w jakiej formie powinna być sporządzona.

RODO nie narzuca konkretnej formy, w jakiej powinien być spełniony obowiązek informacyjny. Informacje mogą być udzielone na piśmie, ale także w inny sposób, w tym również w formie elektronicznej. Informacje powinny zostać przekazane najpóźniej w momencie zbierania od członka jego danych osobowych. Nie ma konieczności odbierania oświadczeń o zapoznaniu się z informacjami o przetwarzaniu danych od osób, których dane osobowe przetwarza organizacja. Stowarzyszenie powinno jedynie umożliwić swojemu członkowi zapoznanie się z informacjami, o których mowa powyżej. W praktyce obowiązek informacyjny najlepiej spełnić pod deklaracją członkowską, którą wypełnia członek stowarzyszenia. Dodatkowo można umieścić klauzulę informacyjną na stronie stowarzyszenia, w miejscu, w którym stowarzyszenie udostępnia informacje o zasadach przystąpienia w poczet członków.

Bezpieczeństwo danych

Gromadząc dane osobowe swoich członków, stowarzyszenie powinno również pamiętać o odpowiednim ich zabezpieczeniu. Dane powinny być chronione nie tylko przed ich utratą, ale również przed zniszczeniem, uszkodzeniem, niedozwolonym czy niezgodnym z prawem przetwarzaniem. Jednocześnie również w tym zakresie RODO nie narzuca konkretnych rozwiązań. Nie mówi, jakie środki powinny być podjęte celem zapewnienia odpowiedniego stopnia bezpieczeństwa. Dobór zarówno technicznych jak i organizacyjnych środków należy do stowarzyszenia. Ważne jest to,

NOWE WIEŚCI

DLA MŁAWSKICH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Newsletter pozarządowy

żeby środki były skuteczne i adekwatne do zagrożeń na jakie narażone są dane osobowe. Dostęp do danych członków powinny mieć tylko osoby upoważnione.

- Jeżeli dane osobowe przetwarzane są w sposób automatyczny z wykorzystaniem systemów informatycznych, systemy te powinny posiadać odpowiednie zabezpieczenia.
- Jeżeli dane przetwarzane są jedynie w formie papierowej, należy zadbać o to, żeby dokumenty były przechowywane w bezpiecznym miejscu i żeby dostęp do nich mieli jedynie ci pracownicy stowarzyszenia, których w ramach realizowanych przez siebie obowiązków służbowych potrzebują pracować na wspomnianych danych.

Żeby dobrać odpowiednie środki, stowarzyszenie powinno wziąć pod uwagę m.in. charakter, zakres i kontekst przetwarzanych danych, cele przetwarzania danych, ryzyko naruszenia praw i wolności swoich członków, a także stan wiedzy technicznej i koszt wdrożenia konkretnych zabezpieczeń. Małe organizacje przetwarzające jedynie dane zwykłe swoich członków będą korzystały z innych zabezpieczeń, niż większe podmioty przetwarzające dane wrażliwe swoich członków.

Zasada rozliczalności

Ostatnią zasadą jest zasada rozliczalności, która oznacza konieczność udowodnienia, że wszystkie powyższe zasady zostały przez stowarzyszenie zrealizowane, oraz że stowarzyszenie przetwarza dane osobowe w sposób zgodny z wymogami prawa. Jak wykazać spełnienie tej zasady? Niestety, po raz kolejny, RODO nie daje nam konkretnych odpowiedzi i dużą swobodę w tym zakresie pozostawia administratorowi danych osobowych. Z całą pewnością dowodem na prawidłowe, zgodne z prawem, rzetelne i przejrzyste przetwarzanie danych osobowych będzie:

- przyjęcie w organizacji stosowanych procedur dotyczących przetwarzania danych osobowych,
- uświadamianie i szkolenie pracowników z zakresu konieczności zapewniania bezpieczeństwa przetwarzanym przez nich danym osobowym,
- spełnienie obowiązków informacyjnych wobec osób, których dane osobowe są przetwarzane, stosowanie odpowiednich środków bezpieczeństwa i możliwość wykazania, że ich dobór był świadomy i przemyślany,
- bieżące monitorowanie stosowanych środków i ich dostosowywanie do ewentualnych zmian.

Dobrze byłoby, żeby wszystkie podejmowane przez organizację działania były w należyty sposób dokumentowane. Forma pisemna (np. lista obecności ze szkolenia dotyczącego bezpiecznego przetwarzania danych w organizacji) czy elektroniczna (np. możliwość przedstawienia opublikowanej na stronie internetowej klauzuli informacyjnej skierowanej do członków stowarzyszenia) daje pewniejsze gwarancje i stanowi namacalny dowód, który można przedstawić w przypadku kontroli prowadzonej przez organ nadzoru tj. Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych. Forma ustna, pomimo, że również dopuszczalna, może okazać się trudna do udowodnienia. Jednocześnie, należy pamiętać o tym, że każdorazowo dobór prowadzonych działań, stosowanych środków oraz sposób ich udowodnienia będzie zależał od specyfiki danej organizacji, charakteru prowadzonych przez nią działań, struktury organizacyjnej, wielkości itp.

NOWE WIEŚCI

DLA MŁAWSKICH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Newsletter pozarządowy

Pamiętaj

Nie każde stowarzyszenie będzie realizowało procesy przetwarzania danych osobowych w ten sam sposób, nie każde stowarzyszenie będzie przetwarzało takie same dane osobowe swoich członków. Wszelkie rozwiązania należy dostosowywać do własnych potrzeb i nie dotyczy to tylko danych osobowych członków stowarzyszenia.

Wyżej omówione zasady będą również aktualne w zakresie przetwarzania innych danych przez organizację takich, jak dane osobowe pracowników, współpracowników, wolontariuszy czy beneficjentów organizacji.

Mają po 16 lat i pomysł na działania. Czy mogą założyć stowarzyszenie?

Osoby niepełnoletnie, które nie mają pełnej zdolności do czynności prawnych, nie mogą samodzielnie założyć stowarzyszenia. Mogą jednak podjąć współpracę z istniejącymi już organizacjami lub poprosić o pomoc w założeniu i prowadzeniu organizacji zaufanych dorosłych. I w ten sposób zrealizować swoje pomysły na działania społeczne.

Nie ma specjalnej formuły organizacji młodzieżowej, którą mogą zakładać osoby niepełnoletnie. Osoby niepełnoletnie nie mają pełnej zdolności do czynności prawnych. Nie mogą więc zakładać stowarzyszeń (rejestrowanych w KRS) ani stowarzyszeń zwykłych. Jest jednak kilka sposobów na to, aby mimo wszystko zrealizować swój pomysł. Można przystąpić do organizacji już istniejącej, podjąć z nią współpracę lub poprosić o założenie takiej organizacji zaufane osoby dorosłe (np. rodziców).

PYTANIE CZYTELNIKA

Jesteśmy grupą młodych muzyków. Chcielibyśmy organizować różne projekty muzyczne, wspierające młodych artystów oraz upowszechniające twórczość znanych kompozytorów, np. prof. Krzysztofa Pendereckiego. Myśleliśmy także o zorganizowaniu warsztatów orkiestrowo wokalnych i koncertu symfonicznego. Chcielibyśmy na to pozyskać środki z lokalnego samorządu lub od firm. Zastanawiamy się nad możliwością założenia organizacji społecznej. Jest nas 5 osób: dwie mają 15 lat, a trzy 16. Jaką formę organizacji możemy założyć, aby zrealizować nasze plany? Czy możemy założyć stowarzyszenie zwykłe? Czy jest jakaś forma społecznej organizacji młodzieżowej, którą możemy założyć?

Pozyskanie środków na działania z lokalnego samorządu, czyli dotacji, wiąże się z podpisaniem umowy dotacyjnej (w imieniu organizacji umowę zawierają członkowie zarządu) oraz z odpowiedzialnością za wykonanie umowy. Do podpisywania umów (i przez to zaciągania pewnych zobowiązań) co do zasady potrzebna jest pełna zdolność do czynności prawnych. Często też, po otrzymaniu dotacji, sprawa nie kończy się tylko na podpisaniu tej jednej umowy. Trzeba się liczyć z tym, że gdy organizacja otrzyma dofinansowanie, to w ramach projektu pojawi się konieczność

NOWE WIEŚCI

DLA MŁAWSKICH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Newsletter pozarządowy

podpisywania kolejnych umów, np. związanych z zatrudnieniem, najmem lokalu lub sprzętu i innych. Wszystko to są formalne umowy, czyli znów potrzebna jest pełna zdolność do czynności prawnych.

Współpraca z istniejącą organizacją

W przypadku opisanym w pytaniu można pomyśleć o nawiązaniu kontaktu i współpracy z już istniejącymi podmiotami (organizacjami, instytucjami), które chciałyby dane działania realizować lub wesprzeć ich realizację – z udziałem osób niepełnoletnich. W takim przypadku to członkowie zarządu tej organizacji podpisywaliby umowy.

Warto nawiązać kontakt z takimi już istniejącymi organizacjami, których działalność wpisuje się w opisany pomysł i sprawdzić, czy któraś z nich chciałyby podjąć współpracę z młodzieżą przy realizacji takiego projektu (oczywiście na takich zasadach, aby pomysłodawcy byli z tej współpracy zadowoleni).

Do takiej organizacji można przystąpić (zostać jej formalnym członkiem, członkinią – w przypadku stowarzyszenia lub wolontariuszem, wolontariuszką, współpracownikiem, współpracowniczką – w przypadku np. fundacji), ale nie musi być to konieczne. Jest także wiele organizacji, które współpracują z młodymi ludźmi i biorą pod skrzydła nieformalne grupy młodzieżowe, pomagając im zrealizować projekt.

Można zapytać rówieśników lub zaufane osoby dorosłe, czy znają kogoś, z kim warto o tej sprawie rozmawiać. Może szkoły, do których uczęszczają niepełnoletni inicjatorzy pomysłu współpracują już z organizacjami (stowarzyszeniami, fundacjami), które byłby zainteresowane takim działaniem. Może warto pierwsze kroki skierować do szkolnego koła wolontariatu? Lub do instytucji, która wspiera działania organizacji pozarządowych w danym mieście, gminie lub powiecie.

Założenie organizacji przez zaufanych dorosłych

Jeszcze inne rozwiązanie w tej sytuacji to założenie organizacji przez dorosłych związanych z osobami niepełnoletnimi. Wówczas to oni podejmują zobowiązania i „pilotują” działania od strony formalnej. Istnieją takie przykłady, gdy niepełnoletnia osoba miała ciekawy pomysł na działanie i jej rodzice założyli fundację, poprzez którą ona może realizować swój pomysł, ale wszystkie oficjalne dokumenty są podpisywane przez zarząd fundacji (w tym rodziców pomysłodawczyni).

Dlaczego nie stowarzyszenie zwykłe?

To, kto może zakładać stowarzyszenie zwykłe i zasiadać w jego władzach jest uregulowane w ustawie Prawo o stowarzyszeniach, w art. 3. Przepis ten odnosi się zarówno do stowarzyszeń (rejestrowanych w KRS), jak i do stowarzyszeń zwykłych.

W ustępie 1. wskazano, że stowarzyszenia mogą być tworzone przez osoby mające pełną zdolność do czynności prawnych. Pełną zdolność do czynności prawnych mają osoby pełnoletnie, czyli co do zasady mające powyżej 18. lat (tylko zawarcie małżeństwa przed osiągnięciem 18. roku życia daje

NOWE WIEŚCI

DLA MŁAWSKICH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Newsletter pozarządowy

pełnoletniość, ale czy chęć przeprowadzenia projektu muzycznego jest warta aż tak doniosłych zmian w życiu?). W dalszych ustępach art. 3. zapisano, że osoby niepełnoletnie, tj. pomiędzy 16. a 18. rokiem życia i poniżej 16. roku życia mogą należeć do stowarzyszeń (czyli przystępować do już istniejących stowarzyszeń, a nie zakładać nowych) - z tym, że w zależności od grupy wiekowej mogą korzystać lub nie, z prawa wyborczego.

W artykule tym pojawia się także zdanie: "Jeżeli jednak jednostka organizacyjna stowarzyszenia zrzesza wyłącznie małoletnich, mogą oni wybierać i być wybierani do władz tej jednostki". Zdanie to dotyczy jednostki organizacyjnej stowarzyszenia, czyli np. jeżeli w stowarzyszeniu sportowym są jednostki organizacyjne, np. nazywane „drużynami” i do jednej z nich należą wyłącznie osoby poniżej 16. roku życia, wtedy we władzach tej drużyny mogą być osoby małoletnie. Ale to dotyczy władz tej konkretnej drużyny, a nie stowarzyszenia jako całości.

Ponadto, warto mieć świadomość, że z utworzeniem stowarzyszenia, również stowarzyszenia zwykłego wiąże się wiele obowiązków i formalności, dotyczących m.in. prowadzenia księgowości czy rozliczania podatków.

Warto rozważyć inne formy zaangażowania społecznego, niekoniecznie tworzenie nowej organizacji, aby realizować cele.

Podstawa prawna

Ustawa Prawo o stowarzyszeniach, art. 3.

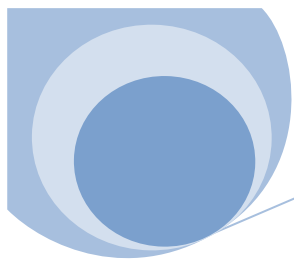
- 1. Prawo tworzenia stowarzyszeń przysługuje obywatelom polskim mającym pełną zdolność do czynności prawnych i niepozbawionym praw publicznych.*
- 2. Małoletni w wieku od 16 do 18 lat, którzy mają ograniczoną zdolność do czynności prawnych, mogą należeć do stowarzyszeń i korzystać z czynnego i biernego prawa wyborczego, z tym że w składzie zarządu stowarzyszenia większość muszą stanowić osoby o pełnej zdolności do czynności prawnych.*
- 3. Małoletni poniżej 16 lat mogą, za zgodą przedstawicieli ustawowych, należeć do stowarzyszeń według zasad określonych w ich statutach, bez prawa udziału w głosowaniu na walnych zebraniach członków oraz bez korzystania z czynnego i biernego prawa wyborczego do władz stowarzyszenia. Jeżeli jednak jednostka organizacyjna stowarzyszenia zrzesza wyłącznie małoletnich, mogą oni wybierać i być wybierani do władz tej jednostki.*

Władze w NGO kolegialne. Czyli jakie?

Organizacja pozarządowa tworzy organy – władze. W niemal wszystkich NGO spotkamy zarząd, ale są też przecież komisje rewizyjne i inne ciała. Czy organy muszą być kolegialne? Czy zarząd może tworzyć jedna osoba? I co to właściwie jest „kolegialność”? Przedstawiamy analizę przygotowaną dla ngo.pl w ramach Centrum Pro Bono.

Utworzenie fundacji lub stowarzyszenia wymaga przemyślanej decyzji co do sposobu ukształtowania organizacji i jej struktur. Do najważniejszych kwestii należy m.in. skład organów. Zagadnienie

NOWE WIEŚCI

DLA MŁAWSKICH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Newsletter pozarządowy

dotyczące liczebności członków organu organizacji pozarządowej¹ jest istotne co najmniej z dwóch względów: po pierwsze już na etapie uchwalania statutu należy podjąć decyzję co do zasad jej działania, w tym kompozycji, organów. Nieprawidłowe uregulowanie tej kwestii może pociągnąć za sobą skutek w postaci odmowy rejestracji. Po drugie, w przypadku organu kontroli lub nadzoru jego liczebność determinuje możliwość ubiegania się przez organizację o status organizacji pożytku publicznego.

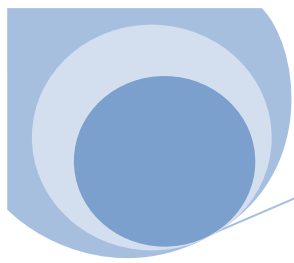
Czy jedna osoba to już zarząd?

Na wstępie należy zadać sobie pytanie, czy zarząd fundacji lub stowarzyszenia musi w ogóle być kolegialny. Podejście do tego zagadnienia ewoluowało, a i obecnie nie ma wyraźnego konsensusu co do minimalnej liczby członków zarządu.

W przeszłości dominował pogląd, że zarząd jest organem kolegialnym. Spośród głosów opowiadających się za kolegialnością zarządu przywołać warto zwłaszcza postanowienie Sądu Najwyższego z 8 grudnia 1992 roku (I CRN 182/92), zgodnie z którym zarząd jest organem kolegialnym, co wynika z wykładni literalnej i funkcjonalnej przepisów o zarządzie. Zdaniem Sądu Najwyższego wykładnia funkcjonalna wskazuje na kolegialność zarządu z tego względu, że szerokiemu zakresowi obowiązków tego organu nie byłaby w stanie podjąć jedna osoba. Zastosowanie wykładni językowej prowadzi zaś do wniosku, że skoro zarząd nazywa się zarządem (co sugeruje pewien zespół osób), a dodatkowo podejmuje decyzje w formie uchwał, oznacza to, że jest organem wieloosobowym. Rzeczywiście, zgodnie z definicją zawartą w „Wielkim Słowniku Języka Polskiego” uchwała to „oficjalna decyzja podejmowana przez jakieś gremium w drodze głosowania”, w świetle zaś Encyklopedii PWN – „akt woli ciała kolegialnego”.

Pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w przywołanym postanowieniu spotkał się jednak z krytyką. Podnoszono przede wszystkim, że w strukturach innych osób prawnych (np. spółek z o.o., w odniesieniu do których wprost przewidziano to w art. 201 § 2 k.s.h., spółek akcyjnych – art. 368 § 2 k.s.h., ale również spółdzielni – art. 49 § 1 ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze), mogą funkcjonować zarządy jednoosobowe⁶. Odnotować jednak należy, że z faktu istnienia regulacji dopuszczających wyraźnie funkcjonowanie zarządów jednoosobowych w spółkach kapitałowych wywieść można również wniosek wprost przeciwny – że gdy ustawodawca pragnie dopuścić możliwość ustanawiania jednoosobowych organów, przewiduje to wprost w przepisie, a zatem jeśli tego nie czyni – nie jest to dozwolone.

Powracając do stanowiska Sądu Najwyższego w zakresie liczebności organu zarządzającego fundacji wskazać należy, że w późniejszych opracowaniach zanegowano również argumentację opierającą się na definicji pojęcia „uchwała”. Uzasadniano bowiem, że jednoosobowe oświadczenie woli również może przybrać formę uchwały⁷.

NOWE WIEŚCI

DLA MŁAWSKICH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Newsletter pozarządowy

W konsekwencji wypracowano stanowisko, zgodnie z którym wobec milczenia ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach w sprawie liczebności zarządu, to statut fundacji decyduje o składzie tego organu⁸, który może być dowolny, w tym również jednoosobowy⁹.

Konstatacja ta jest aktualna również w odniesieniu do stowarzyszeń, co do których przyjmuje się, że zarząd nie musi być kolegialny, a o jego organizacji rozstrzyga statut¹⁰.

Pogląd ten zdaje się aktualnie dominować, a sądy rejestrowe akceptują statuty przewidujące funkcjonowanie jednoosobowego zarządu i rejestrują organizacje wyposażone w taki niekolegialny organ¹¹.

OPP tylko pod kolegialnym nadzorem

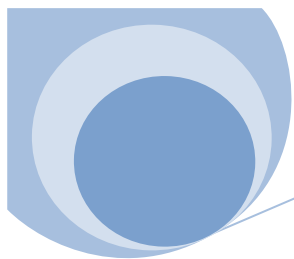
Problem kolegialności organów aktualizuje się jednak w sytuacji, gdy organizacja pozarządowa pragnie uzyskać status organizacji pożytku publicznego. Wśród wymogów warunkujących nadanie statusu organizacji pożytku publicznego znajduje się bowiem posiadanie kolegialnego organu kontroli lub nadzoru¹².

Dekodowanie pojęcia „kolegialności” nastręcza pewnych trudności, ponieważ spotkać można się z rozbieżnymi stanowiskami w tej materii. Według pierwszego z nich organ kolegialny musi składać się z co najmniej dwóch osób¹³.

Zgodnie zaś z drugim stanowiskiem kolegialność organu wymaga uczestnictwa w nim nie mniej niż trzech osób. Pogląd ten wyrażono wprost w odniesieniu do wymogu posiadania przez organizację pożytku publicznego kolegialnego organu kontroli lub nadzoru¹⁴. W ten sposób kolegialność interpretuje również część komentatorów na kanwie problematyki liczebności komitetu założycielskiego stowarzyszenia – stwierdzono tamże, iż z uwagi na wymóg kolegialności komitetu minimalna liczba jego członków musi wynosić co najmniej trzy osoby¹⁵.

Ze względu na skromną liczbę publikacji dotyczących wykładni pojęcia „kolegialność” w odniesieniu do organów fundacji i stowarzyszeń przydatne okazuje się sięgnięcie do opracowań dotyczących osób prawnych uregulowanych w Kodeksie spółek handlowych. Pomocne są zwłaszcza komentarze do przepisów wprowadzających możliwość powołania komitetów w ramach organów prostej spółki akcyjnej. Wskazuje się w nich bowiem, że komitety, podobnie jak organy wieloosobowe, dla usprawnienia pracy których zostały stworzone, są ciałem kolegialnym, w którego skład wchodzi minimum dwóch członków danego organu¹⁶. W kontekście prostej spółki akcyjnej wyjaśniono również, że organ kolegialny to organ wieloosobowy, tj. tworzony przez więcej niż jedną osobę, ale w praktyce zwykle składający się z więcej niż dwóch osób¹⁷.

Niedochowanie wymogu posiadania kolegialnego organu kontroli lub nadzoru pociągać będzie za sobą negatywne skutki w postaci odmowy przyznania fundacji lub stowarzyszeniu statusu organizacji pożytku publicznego. Jeżeli zatem nie przewidzieliśmy w statucie funkcjonowania organu kontroli lub nadzoru albo co prawda przewidzieliśmy, ale organ ten nie spełnia wymogów

NOWE WIEŚCI

DLA MŁAWSKICH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Newsletter pozarządowy

wskazanych w art. 20 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, dokonać należy odpowiednich zmian w statucie.

Ustawa o działalności pożytku publicznego i wolontariacie nie nakazuje, aby wymogi stawiane organowi kontroli lub nadzoru były spełnione już w momencie powołania organizacji do życia. Wystarczające jest zatem, jeżeli organizacja spełnia ustawowe przesłanki nadania statusu organizacji pożytku publicznego w chwili rozpatrywania wniosku o jego nadanie. Nie ma również przeszkód, aby jednocześnie złożyć wniosek o zmianę statutu, wpis organu kontroli lub nadzoru i nadanie statusu organizacji pożytku publicznego.

Co trzy głowy to nie jedna

Niezależnie jednak od wymogów w zakresie liczebności organów stawianych organizacjom przez prawo, nie mniej istotne jest także ich ukształtowanie, aby mogły sprawnie funkcjonować. Z perspektywy zaś działalności organizacji zarząd trzyosobowy jest bardziej praktyczny od zarządu, w którego skład wchodzi tylko dwie osoby. W przypadku bowiem rozbieżności zdań dwóch członków zarządu powstanie pat decyzyjny. Jeżeli zaś jednemu z dwóch członków zarządu, pełniącemu zwykle funkcję prezesa zarządu, przyznamy głos decydujący, wówczas w zasadzie podejmować będzie on decyzje jednoosobowo. Jednoosobowy zarząd z kolei będzie kłopotliwy w przypadku chęci zawarcia przez jedynego członka zarządu umowy z fundacją (w przypadku stowarzyszeń problem ten został rozwiązany ustawowo – w umowach między stowarzyszeniem a członkiem zarządu stowarzyszenie reprezentuje członek organu kontroli wewnętrznej wskazany w uchwale tego organu lub pełnomocnik powołany uchwałą walnego zebrania członków), zwłaszcza jeżeli nie przewidziano działania innych organów. Nadto, zarząd kolegialny stwarza większą gwarancję realizacji celów fundacji oraz ogranicza możliwe nadużycia¹⁸.

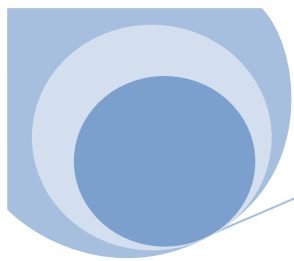
Niemniej, organizacjom pozostawia się dość dużą swobodę w kwestii ukształtowania organów, ponieważ w praktyce to statut przesądza o tym, czy będą one jednoosobowe czy kolegialne¹⁹. Jeżeli jednak zdecydujemy się na kolegialny zarząd albo potrzebujemy kolegialnego organu kontroli lub nadzoru, aby uzyskać status organizacji pożytku publicznego, wystarczy, jeżeli będzie on składał się z co najmniej dwóch osób.

Użycie samochodu i rozliczenie podróży w NGO

Wysyłamy w podróż służbową pracownika, a on decyduje się podróżować własnym samochodem. Jakie są zasady zwrotu kosztów podróży w tym przypadku? Odpowiadamy na pytanie organizacji pozarządowej.

Użycie przez pracownika organizacji do podróży służbowej jego/jej własnego samochodu jest możliwe i możliwy jest zwrot kosztów takiej podróży oraz wykorzystania pojazdu. Ale trzeba spełnić określone warunki.

NOWE WIEŚCI

DLA MŁAWSKICH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Newsletter pozarządowy

PYTANIE ORGANIZACJI POZARZĄDOWEJ

Jak mamy rozliczyć podróż służbową? Czy można brać fakturę za paliwo, jeżeli nasza organizacja nie posiada samochodu, a podróżująca osoba używa swojego prywatnego?

Rozliczamy podróż osoby a nie zużyte paliwo

Odpowiedź na tak zadane pytanie brzmi: NIE. Faktura za paliwo nie jest kosztem w sytuacji gdy organizacja pozarządowa nie posiada samochodu. A nawet gdyby posiadała samochód, to sama faktura też byłaby niewystarczającą dokumentacją kosztów używania samochodu.

W takiej sytuacji rozliczane jest nie paliwo użyte do odbycia podróży, ale podróż i to podróż konkretnej osoby. I to właśnie zwrot kosztów podróży, (osoby zatrudnionej, ale także osoby niezatrudnionej w organizacji), jest uznawany za koszt działania podmiotu oraz jest zwolniony z PIT i naliczenia składek ZUS.

Dla pracowników i nie tylko

Przepisy opisują zwrot kosztów podróży dla pracowników - przepisy te zawarte są w ustawie - Kodeks pracy, a dla innych osób (wolontariuszy) w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, gdzie mówi się o tym, że organizacja ma obowiązek "pokrywać, na dotyczących pracowników zasadach określonych w odrębnych przepisach, koszty podróży służbowych i diet" (art. 45 ust. 1 pkt 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie).

Formalności i wymogi do spełnienia

Co ważne, by zwrot taki korzystał ze zwolnienia podatkowego i pełnego zaliczenia do kosztów organizacji, muszą być spełnione wymogi dotyczące limitów kwoty takiego zwrotu oraz wymóg odpowiedniego udokumentowania przejazdu, w tym przypadku, przejazdu samochodem.

Wymóg 1

Kwota zwrotu nie może przekraczać kwoty ustalonej przy zastosowaniu stawek za jeden kilometr przebiegu pojazdu, określonych w rozporządzeniu o tzw. kilometrówce. Stawka kilometrówki jest tu zależna od pojemności silnika samochodu używanego do podróży. Np. przy pojemności silnika pow. 900 cm³ stawka wynosi 0,8358 zł/km. Kwota zwrotu nie może być wyższa niż przemnożenie ilości przejechanych kilometrów i tej stawki.

Wymóg 2

Drugi warunek przy podróży samochodem to zastosowanie odpowiedniej ewidencji przebiegu pojazdu. Musi ona zawierać:

- nazwisko, imię i adres zamieszkania osoby używającej pojazdu;
- numer rejestracyjny pojazdu i pojemność silnika;

NOWE WIEŚCI

DLA MŁAWSKICH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Newsletter pozarządowy

- kolejny numer wpisu, datę i cel wyjazdu;
- opis trasy (skąd – dokąd), liczbę faktycznie przejechanych kilometrów;
- stawkę za jeden kilometr przebiegu;
- kwotę wynikającą z przemnożenia liczby faktycznie przejechanych kilometrów i stawki za jeden kilometr przebiegu;
- podpis podatnika (pracodawcy) i jego dane.

Wracając do wspomnianej w pytaniu faktury za paliwo, organizacja może określić, że zwrot za podróż odbywa się do wysokości kosztów zakupu paliwa (faktury za paliwo), ale nie zwalnia to jej z odpowiedniego (wyżej opisanego) udokumentowania kosztów przejazdu i wykazania, że kwota "zwrotu za paliwo" nie przekracza kwoty zwrotu wynikającej z limitu kilometrówki.

1,5% dla organizacji pożytku publicznego czeka na podpis Prezydenta

Sytuacja zmieniała się jak w kalejdoskopie, ale ostatecznie posłowie odrzucili propozycje rządowe i przyjęli senacką poprawkę dotyczącą 1,5% dla OPP. Teraz ruch należy do Prezydenta. Ustawa powinna zostać podpisana jeszcze w czerwcu.

Symbol 1,5% (półtora procent - zwiększony 1 procent dla OPP) - symbol jest pomarańczowy, na białym tle, w pomarańczowej okrągłej ramce. Tło całego obrazka jest fioletowe.

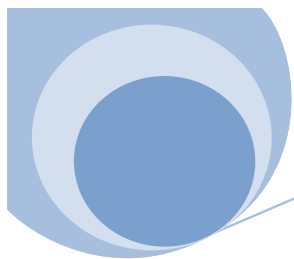
Zmiany w podatkach, które wprowadził Polski Ład a następnie jego poprawki, to poważne zagrożenie dla mechanizmu 1%. Dlatego od początku roku organizacje pożytku publicznego alarmowały i apelowały. Rządowa propozycja mechanizmu wyrównawczego nie została oceniona pozytywnie przez III sektor. Dziś przewagę zyskała alternatywna propozycja zwiększenia jednego procenta do 1,5%. Opisujemy jak do tego doszło.

1,5% zamiast 1% i zamiast mechanizmu wyrównawczego

Zmiany, które zaproponowali Senatorowi i które zostały przyjęte przez Sejm (głosami posłów opozycji i wbrew większości rządowej) polegają na zastąpieniu (w ustawie o pożytku oraz w ustawach podatkowych) wyrazów „1%” wyrazami „1,5%”. Jednocześnie w nowym (ostatecznym) kształcie artykuł 7 procedowanej ustawy nie znalazł się mechanizm wyrównawczy zaproponowany przez rząd, który przewidywał m.in. rozdzielenie środków z wyrównania w drodze konkursu.

1% w Polskim Ładzie i prace nad wyrównaniem strat

Kiedy w połowie 2021 roku rząd przygotowywał Polski Ład było już oczywiste, że OPP mają czym się martwić. Autorzy zmian w podatkach nie przejęli się jednak problemem organizacji pożytku. Problem dostrzeżono dopiero w styczniu 2022 roku. Premier zapowiedział wyrównanie strat. Na konkrety przyszło czekać kolejne miesiące.

NOWE WIEŚCI

DLA MŁAWSKICH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Newsletter pozarządowy

Pierwsza wersja mechanizmu wyrównawczego zaproponowana przez rząd w marcu nie wzbudziła entuzjazmu - wyrównanie nie dotarłoby do wielu OPP. Ale do Sejmu trafiła jeszcze bardziej kontrowersyjna propozycja, która w mechanizm wyrównawczy wplatała procedurę konkursową (zob. Jednoprocentowa gra w bambuko). W tej sytuacji, mimo kilku alternatyw, środowisko organizacji pożytku zdecydowało się forsować pomysł 1,5%.

1,5% zaproponowano już na etapie prac w Sejmie. Posłowie nie zdecydowali się jednak wtedy na wspierane przez organizacje rozwiązanie i do Senatu trafiła wersja rządowa (z mechanizmem wyrównawczym i konkursami). Organizacje apelowały o odrzucenie tego rozwiązania.

Wsparcie w Senacie i niespodzianka w Sejmie

Senatorowi byli bardziej przychylni zwiększeniu jednego procenta. Poprawkę przygotowano w senackiej Komisji Budżetu i Spraw Publicznych. Zaproponowane poprawki zostały uchwalone przez Senat 8 czerwca. Już kolejnego dnia głosowano je w Sejmie. Nieoczekiwanie poprawka dotycząca 1,5% została przyjęta głosami opozycji (głosowanie nr 105 otwiera się w nowej karcie).

Przyjęta przez Sejm 9 czerwca 2022 roku ustawa o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw czeka teraz na podpis Prezydenta.

OPRACOWAŁA na podstawie materiałów ze strony www.ngo.pl:

Agnieszka Puzio - Dębska

Pełnomocnik Burmistrza Miasta Mława ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi

tel. 236545638 wew. 411, tel. kom. 604417109, e-mail: agnieszka.debska@mlawa.pl

Wydział Oświaty i Polityki Społecznej, ul. 18 Stycznia 4/25, Mława.

Newsletter jest dostępny na stronie internetowej Miasta Mława www.mlawa.pl

w zakładce Dla Mieszkańca, Organizacje Pozarządowe, Aktualności.

Wszelkie uwagi dotyczące przekazywanych treści, sugestie co do tego,

co mogłoby się znaleźć w Nowych Wieściach dla III sektora, proszę kierować

na adres e-mail: agnieszka.debska@mlawa.pl, tel. 236546433.

